Hoe wij samen bouwen aan ons Maashorst

Samenwerkingsafspraken inwonersplatforms en gemeente Maashorst

Inwonersplatforms in Maashorst
Er is een lange traditie dat bewoners zelf en samen het initiatief nemen voor de vormgeving van hun leefomgeving. Inwonersplatforms zijn daar een voorbeeld van. Inwonersplatforms zijn georganiseerde bewoners die zich vrijwillig en zonder winstoogmerk inzetten voor maatschappelijke doelen voor het algemeen belang van de kern/wijk of het dorp. Net zoals elk dorp/wijk in Maashorst een eigen identiteit heeft, hebben ook de inwonersplatforms hun eigen identiteit. Dat is een van de overeenkomsten tussen alle platforms. Andere belangrijke overeenkomsten zijn:

- inwonersplatforms zijn gericht op het organiseren van gemeenschapskracht: dat is de positieve energie die vrij komt als mensen elkaar helpen om hun gezamenlijke doelen te bereiken door bijvoorbeeld hun middelen te delen;
- inwonersplatforms kennen hun dorp of wijk en zijn daarmee in verbinding;
- het zijn allemaal betrokken bewoners die zich vrijwillig inzetten voor hun dorp/wijk.

Met al deze elementen zijn inwonersplatforms parels van gemeenschapsontwikkeling en daarmee een belangrijke samenwerkingspartner voor de gemeente. Immers, geen van de grote uitdagingen van onze tijd kan worden opgelost zonder de actieve deelname van burgers.

We maken samenwerkingsafspraken
Wij - de inwonersplatforms en de gemeente - willen van onze samenwerking iets moois maken. Met een gezamenlijk hart voor de leefbaarheid van de gemeenschappen. We hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om de verbindingen naar elkaar goed en met plezier te onderhouden. Daarom maken we afspraken hoe we onze samenwerking willen inrichten. Die samenwerkingsafspraken gaan over de volgende punten:

1. Wat is een inwonersplatform?
2. Onze inzet als inwonersplatforms;
3. Onze inzet als gemeente;
4. Duur en evaluatie.

In deel 2 van de samenwerkingsafspraken staat een toelichting en in deel 3 staat een begripsomschrijving.

1. Wat is een inwonersplatform?
Een inwonersplatform is een door inwoners opgericht platform gericht op het stimuleren van gemeenschapsbetrokkenheid. Het platform behartigt het collectieve belang van alle inwoners van de kern of de wijk, met respect voor eigen identiteit en heeft bij voorkeur de vorm van een stichting, vereniging of coöperatie.

2. Onze inzet als inwonersplatform
Tot de kerntaken (basisfunctie) van een inwonersplatform behoren:

- Het initiëren, stimuleren, faciliteren en/of coördineren van activiteiten die bijdragen aan de leefbaarheid in de kern/wijk.
  Én

- het zijn van een gesprekspartner voor de wijk/kern en/of de gemeente over de leefbaarheid in hun woon- en leefomgeving (klankbordfunctie). Het inwonersplatform heeft geen vertegenwoordigende rol namens inwoners van hun wijk of kern.

Andere taken kunnen zijn:

- Het stimuleren van gemeenschapsbetrokkenheid, sociale samenhang/ gemeenschapsgevoel, onderlinge verbondenheid en identiteit.
- Bijdragen aan verbetering van de communicatie tussen inwoners onderling, tussen inwonersplatforms onderling en met de overheid.
- Identificeren en aanpakken van lokale vraagstukken. Een inwonersplatform maakt het mogelijk om inwoners/ideeën bijeen te brengen en actiepunten gezamenlijk op te pakken en te realiseren (krachtenbundeling).
- Kennis van elders halen en inbrengen in de kern/wijk.

Als inwonersplatform kunnen we alleen goed functioneren als we in verbinding zijn met de kern/wijk. Als inwonersplatform zorgen we voor een goede terugkoppeling naar onze bewoners en leggen ten minste één keer per jaar verantwoording af aan onze kern- of wijkbewoners.

Als inwonersplatform spannen we ons in om de gemeente goed te informeren.

3. Onze inzet als gemeente

De gemeente staat open voor opkomende inwonersinitiatieven en ondersteunt deze waar mogelijk (overheidsparticipatie). Daarnaast krijgen inwoners, afhankelijk van de aard van een project of plan, de gelegenheid om mee te denken en/of te doen in de ontwikkeling van beleid (inwonersparticipatie).
Een inwonersplatform kan uitgenodigd worden om advies te geven over de procedure en/of over de inhoud van een te lopen participatieproces.

De gemeente heeft minimaal een keer per jaar bestuurlijk overleg met de platforms. De vorm waarin dat gebeurt kan variëren.

De gemeente zet participatieadviseurs in, die in verbinding staan met de inwonersplatforms.

De gemeente zorgt ervoor dat inwonersplatforms voldoende middelen hebben om hun kerntaken uit te voeren, onder meer met subsidie.

Een inwonersplatform komt voor erkenning en subsidie in aanmerking als het de samenwerkingsafspraken onderschrijft. Om de (kern)taken goed uit te kunnen voeren, kunnen inwonersplatforms subsidie aanvragen bij de gemeente. Deze subsidie is bedoeld voor:

a. het in stand houden en ontwikkelen van het inwonersplatform (denk aan vergaderkosten, administratieve kosten, scholing/kennisuitwisseling);

én

b. het bevorderen van de leefbaarheid in de wijk of kern.

Als een wijk of kern een nieuw inwonersplatform wil oprichten, gaan zij daarover in gesprek met de gemeente en kijken de initiatiefnemers samen met de gemeente wat mogelijk is.

De afspraken rondom de subsidie zijn uitgewerkt in de Subsidieregeling inwonersplatforms gemeente Maashorst 2024.

4. Duur en evaluatie
We willen van elkaar leren. De platforms willen van elkaar leren. De gemeente van de platforms en omgekeerd. Samen brengen we elkaar verder. Dit doen we ook door met elkaar in gesprek te blijven over de samenwerkingsafspraken. De afspraken hebben dan ook een dynamisch karakter.
De samenwerkingsafspraken gelden voor onbepaalde tijd. Het functioneren van deze samenwerkingsafspraken wordt één jaar na eerste vaststelling geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. Daarna vindt evaluatie tweejaarlijks plaats.

Deel 2 Toelichting

Inwonersplatforms zijn gericht op het organiseren van gemeenschapskracht. Dat kan alleen in goede samenwerking met de gemeente en andere partners. Daarvoor maken wij – de inwonersplatforms en de gemeente Maashorst - afspraken hoe we onze samenwerking willen inrichten vanuit de gezamenlijke intentie om van die samenwerking iets moois te maken. We hebben deze samenwerkingsafspraken met een werkgroep met vertegenwoordigers vanuit de inwonersplatforms en vanuit de gemeente, voorbereid.

1. Wat is een inwonersplatform?
Een inwonersplatform is een door inwoners opgericht platform. Het inwonersplatform behartigt het collectief belang van alle inwoners van de wijk of kern, en dus nadrukkelijk niet een individueel en/of deelbelang. In verband met formele taken, bijvoorbeeld aanvraag van subsidies of fondsen, is het wenselijk dat inwonersplatforms een rechtspersoon zijn in de vorm van een stichting, vereniging of coöperatie. Inwonersplatforms kunnen ook door samenwerking met een andere organisatie voorzien in een rechtspersoon. Het zijn van een rechtspersoon betekent ook dat het inwonersplatform moet voldoen aan de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR).

2. Onze inzet als inwonersplatform
De inwonersplatforms spannen zich in om de gemeente goed te informeren.

Inwonersplatforms kunnen verschillende rollen combineren: Representatief, Adviserend, Activerend of Verbindend. De eerste twee rollen zijn vooral gericht op het aanspreekpunt zijn voor de kern/wijk naar de gemeente, de laatste twee gaan vooral over de activerende rol naar de kern/wijk. Een rol die steeds belangrijker wordt.

Inwonersplatforms en gemeente willen zich in samenwerking blijven ontwikkelen en daarvoor investeren in bijvoorbeeld scholing en kennisontwikkeling. Waar nuttig en mogelijk organiseren we die scholing en kennisontwikkeling gezamenlijk.

Een aparte vorm van kennisontwikkeling is dat we als inwonersplatforms onderling kennis uitwisselen en elkaar inspireren. Voor die onderlinge kennisuitwisseling is het streven om twee keer per jaar een informeel netwerkoverleg te organiseren. Dit netwerkoverleg kan gekoppeld worden aan een actueel thema en deelname is niet verplicht. Alle inwonersplatforms dragen samen met de gemeente de verantwoordelijkheid voor de invulling van dit netwerkoverleg. Kartrekker voor het overleg zijn de participatieadviseurs van de gemeente vanwege hun korte lijntjes met ieder inwonersplatform.

Inwonersplatforms kunnen behoefte hebben aan (professionele) ondersteuning om grotere opgaven te kunnen realiseren. Daarover kunnen ze met de gemeente in overleg gaan om de mogelijkheden te bespreken.

3. Onze inzet als gemeente
De gemeente spant zich in om de inwonersplatforms goed te informeren over alle punten die voor de inwonersplatforms relevant zijn. Zij zorgt voor een goede informatievoorziening (tijdig, inzichtelijk, toegankelijk).

Participatieadviseurs
Participatieadviseurs zijn het eerste aanspreekpunt voor de inwonersplatforms. De participatieadviseurs:

- zijn het eerste aanspreekpunt van de gemeente voor initiatieven van inwoners en zaken die er spelen in de buurt, wijk of kern. Zij leggen de verbinding tussen de inwoners en gemeente en schakelen waar nodig voor het beantwoorden van vragen of het reageren op een initiatief vanuit de samenleving, binnen de gemeentelijke organisatie met collega's.
- moedigen het nemen van initiatieven door inwoners aan. De adviseurs participatie spannen zich in om een initiatief verder te brengen.
- nemen als dat gewenst en mogelijk is, deel aan de vergadering van het inwonersplatform. De rol van de participatieadviseur in deze overleggen is adviserend en ondersteunend.
- spreken voor gesprekken met initiatiefnemers/inwoners zoveel mogelijk af in de eigen leefomgeving van de initiatiefnemer/inwoners.
- staan in goede verbinding met de overige wijk- en kern-professionals. Waar nodig kán de adviseur participatie een verbindende schakel zijn tussen de inwonersplatforms en de wijkprofessionals. En tussen de gemeente en de wijkprofessionals.
- zorgen ervoor dat buurten, wijken en kernen op tijd bij plannen en werkzaamheden van de gemeente betrokken worden.
- spannen zich in om te kijken waar zij een inwoner mee kunnen helpen als een inwoner ‘vastloopt’ in de gemeentelijke organisatie en/of het gevoel heeft zich niet serieus te worden genomen in de gemeentelijke organisatie.

Subsidie inwonersplatform
De voorwaarden waaronder een inwonersplatform subsidie ontvangt, zijn uitgewerkt in de Subsidieregeling inwonersplatforms gemeente Maashorst 2024.

Participatie
De gemeente wil een participatieve gemeente zijn, die de samenleving ruimte geeft om plannen zélf op te pakken, te ontwikkelen en/of te realiseren. De gemeente maakt bij participatie onderscheid in Inwonersparticipatie en Overheidsparticipatie.

- Inwonersparticipatie: De gemeente zorgt dat inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties makkelijk kunnen meedenken over nieuwe plannen.
- Overheidsparticipatie: De gemeente denkt en helpt mee bij de ideeën die inwoners, organisaties, bedrijven of andere partijen hebben om de gemeente fijner en beter maken.

Inwoners, inwonersplatforms, bedrijven en maatschappelijke organisaties kunnen dus twee verschillende rollen innemen bij participatieprocessen, die van gesprekspartner (bij Inwonersparticipatie) en/of van initiatiefnemer (bij Overheidsparticipatie).

- Inwonersparticipatie: Wie gesprekspartner is, verschilt per project. Het ene moment gaat het om groepen, bijvoorbeeld ouderen of bewoners van een straat, het andere moment over alle inwoners van de gemeente. De inwonersplatforms zijn een bijzondere vorm van gesprekspartner in Maashorst. Ze reageren op zaken die in een wijk spelen en adviseren de gemeente gevraagd en ongevraagd. Ook kunnen ze helpen bij de voorbereiding van participatieprocessen. Afhankelijk van de aard van het vraagstuk kan de gemeente bij Inwonersparticipatie het inwonersplatform uitnodigen om bij aanvang van het traject mee te

denken over hoe de inwonersparticipatie ingericht kan worden en/of over de inhoud, maar het inwonersplatform is van zichzelf géén vertegenwoordiger namens alle inwoners.

- Overheidsparticipatie: De gemeente wil inwoners aanmoedigen om met plannen te komen. De gemeente ziet de inwonersplatforms daarbij als een belangrijke partner. Inwonersplatforms kunnen inwoners betrekken bij hun omgeving en helpen bij het ontwikkelen van initiatieven voor hun kern of wijk.

Het uitdaagrecht (zie begrippenlijst) is een bijzondere vorm van participatie. De gemeente wil hiervoor beleid ontwikkelen.

Het is overigens niet de bedoeling dat de gemeente uitvoerende (gemeentelijke) taken bij een inwonersplatform neer legt, tenzij dat in goed onderling overleg gebeurt.

<u>Conflictbemiddeling</u>
Er kunnen ernstige meningsverschillen ontstaan tussen een inwonersplatform en groepen inwoners van de kern/wijk of tussen het inwonersplatform en de gemeente. De gemeente kan indien gewenst helpen met het aanstellen van een door de betrokkenen geaccepteerde bemiddelaar.

In coproductie gemaakt en onderschreven

De gemeente:

De Stichting Natuurlijk Schaijk:

De Stichting dorpsontwikkeling Reek:

De Vereniging Initiatief Zeeland Samen Sterk:

Peels Platform:

Dorpsraad Volkel:

Uden-Buiten:

Mellepark/Uden Oost:

-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-

NB: vanuit haar rol heeft Udenaardetoekomst meegedacht over de samenwerkingsafspraken.

Deel 3 Begrippen

Woord	Dit betekent het
Participatie	Actief meedoen aan en meedenken over dingen die belangrijk zijn in de gemeente.
Participatieproces	De manier waarop mensen betrokken worden bij dingen die belangrijk zijn in de gemeente.
Inwonersparticipatie	De gemeente zorgt dat inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties makkelijk kunnen meedenken over nieuwe plannen.
Overheidsparticipatie	De gemeente denkt en helpt mee bij de ideeën die inwoners, organisaties, bedrijven of andere partijen hebben om de gemeente fijner en beter maken.
Leefbaarheid	Hoe prettig en aangenaam het is om in een bepaalde buurt of wijk te wonen, te werken en te ontspannen. Daarbij gaat het om verschillende onderdelen. Denk aan veiligheid, een goede sfeer in de wijk en voorzieningen zoals winkels, parken en zorg.
Inwonersplatform	Formeel door inwoners en op privaatrechtelijke grondslag opgerichte platforms in de vorm van een stichting, vereniging of coöperatie. Tot de kerntaken (basisfunctie) van een inwonersplatform behoren: • het zijn van een platform dat activiteiten organiseert en/of ondersteunt, die in samenhang de leefbaarheid bevorderen in hun wijk of kern; én • het zijn van zowel een gesprekspartner (inwonersplatform is géén vertegenwoordiger, is dus geen gesprekspartner namens de inwoners) voor hun wijk of kern over de leefbaarheid in hun woon- en leefomgeving (klankbordfunctie).
Uitdaagrecht	Bij het Uitdaagrecht (ook wel Right to Challenge genoemd) kunnen bewoners, maatschappelijke organisaties e.a. taken van gemeente, provincie of waterschap overnemen als zij denken het slimmer, beter, goedkoper of anders te kunnen doen.
Wijk/Dorp	Een wijk is een deel van een dorp (of stad). De meeste inwonersplatforms in Maashorst zijn verbonden met een dorp. In Uden zijn Inwonersplatforms verbonden met een wijk. De afbakening wordt nog uitgewerkt.